

Nota

Ieper, Jan Ypermanstraat 26
Deel 2: Programma van Maatregelen

Inhoud

1	Administratieve gegevens	1
2	Overzicht maatregelen.....	1
3	Gemotiveerd advies.....	2
3.1	Datering en interpretatie onderzoeksterrein	2
3.2	Waardering archeologische vindplaatsen	2
3.3	Impactbepaling	2
3.4	Bepalingen van de maatregelen	3
3.4.1	Kennispotentieel verder (voor)onderzoek	3
3.4.2	Volledigheid van het vooronderzoek.....	3
3.4.3	Bepalingen van maatregelen	3
4	Programma van Maatregelen	5
4.1	Administratieve gegevens	5
4.2	Onderzoeksopdracht	5
4.2.1	Afbakening opgravingszone	5
4.2.2	Onderzoeksdoelstellingen	6
4.2.3	Onderzoeksvragen	6
4.3	Onderzoeksstrategie en -, -methode en -technieken	7
4.3.1	Algemene onderzoeksmethode.....	7
4.3.2	Specifieke methodologie.....	8
4.3.3	Natuurwetenschappelijk onderzoek	9
4.3.4	Voorziene afwijkingen van de CGP en de algemene bepalingen onderzoekstechnieken en specifieke methode	9
4.4	Technisch kader	9
4.4.1	Termijn.....	9
4.4.2	Begroting (raming)	10
4.4.3	Personeelseisen	10
4.5	Deponering en conservatie archeologisch ensemble	11
4.6	Veiligheidsmaatregelen	11
5	Lijsten.....	12
5.1	Plannenlijst.....	12
6	Bibliografie	13

1 Administratieve gegevens

Algemeen

Naam site	Ieper, Jan Iepermanstraat 26
Ligging	Jan Ypermanstraat 26, 8900 Ieper, West-Vlaanderen
Kadaster	Ieper, Afdeling 2, Sectie A, Percelen 230P en 230R
Projectnummer BAAC Vlaanderen	2020-0841
Reeds uitgevoerd vooronderzoek	Bureauonderzoek (ID 15996) Landschappelijk bodemonderzoek (2020J326) Proefsleuven (2020K332)
Bewaarplaats archief	BAAC Vlaanderen

Actoren

Auteur	Kirsten Note, Ron Bakx, Tanja Boudry, Stefanie Sadones
Betrokken actoren	Tanja Boudry, Ron Bakx, Kirsten Note, Stefanie Sadones
Betrokken derden	CTE-deskundigen Braet

Plangebied

Oppervlakte plangebied	1756 m ²
Oppervlakte advieszone	1756 m ²
Kartering gewestplan	Woongebied (archeologische zones)

2 Overzicht maatregelen

Advies	Oppervlak / aantal	Tijdstip	Voorwaarde
Opgraving	1756 m ² / 1 zone	/	Aktenaam van de nota ¹

¹ Zie hoofdstuk **Fout!** Verwijzingsbron niet gevonden.

3 Gemotiveerd advies

3.1 Datering en interpretatie onderzoeksterrein

De resultaten van het vooronderzoek door middel van proefsleuven tonen een occupatie van het plangebied in een ruim historisch kader. Ten eerste werd een paalkuil van een vermoedelijk Romeinse plattegrond aangetroffen, met bovendien op enkele meters ervan een fragment Romeins aardewerk. Er werd een zeer brede gracht aangetroffen, vermoedelijk in gebruik vanaf de late middeleeuwen en gedempt in de 18^e eeuw. Deze gracht kan eventueel in verband gebracht worden met het beleg van Ieper in 1383, 1684 of 1794, is mogelijk een aftakking van de Uterste Veste of kan zelfs behoren tot een site met walgracht. Verder werden er ook restanten van muren, waterputten en een afvoergoot gevonden die wellicht in verband kunnen gebracht worden met de gesloopte bebouwing. Ten slotte werden ook sporen gevonden die in direct verband kunnen gebracht worden met het gebruik van het plangebied tijdens de Eerste Wereldoorlog, met name enkele bomkraters met een secundair gebruik als afvalput en een vermoedelijke uitgraafkuil die in verband kan gebracht worden met geschutsopstellingen. Er werden in de bomkraters ook reeds aan het oppervlak restanten gevonden van deze geschutsopstellingen.

3.2 Waardering archeologische vindplaatsen

De concrete verwachting voor archeologisch erfgoed binnen het plangebied is zeer uiteenlopend. Enerzijds worden er Romeinse bewoningssporen verwacht, waaronder een gebouwplattegrond en eventueel andere bijhorende structuren zoals een waterput. Het verloop van de brede gracht zal ook kunnen gereconstrueerd worden, waardoor mogelijk het gebruik ervan zal kunnen achterhaald worden. De gracht wordt niet weergegeven op historische kaarten. Enerzijds kan dit gaan om een militair verdedigingswerk, een uitloper van de Uterste Veste, of een gracht behorende tot een site met walgracht. Daarnaast worden ook sporen uit de Eerste Wereldoorlog verwacht, waaronder bomkraters met een secundair gebruik als afvalput met mogelijk zeer waardevolle vulling, die meer informatie kunnen verschaffen over het concreet gebruik van het terrein. Mogelijk kan ook de opbouw van enkele geschutsopstellingen gereconstrueerd worden.

Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden enkele verstoringen aangetroffen, en werkput 1 diende op circa 1,5 m diepte aangelegd te worden. Desondanks was de bewaring van de aangetroffen sporen goed, en wordt er ook verwacht dat de bewaring van de site in zijn geheel goed zal zijn. Er kon bovendien ook niet vastgesteld worden in hoeverre de brede gracht een impact heeft gehad op het oudere archeologisch erfgoed.

3.3 Impactbepaling

De opdrachtgever plant op het terrein een stedenbouwkundige handeling in de vorm van een groepswoonbouwproject. De impact werd reeds beschreven in de archeologienota met ID15996². Het volledige plangebied zal voor de aanleg van de woningen verstoord worden. De diepte van de impact zal ook de archeologische waarden binnen het plangebied vernietigen.

² VAN LAERE & DE WITTE 2020

3.4 Bepalingen van de maatregelen

3.4.1 Kennispotentieel verder (voor)onderzoek

Zoals reeds beschreven is de verwachting voor archeologische waarden binnen het plangebied hoog tot zeer hoog. Bovendien is er een concreet potentieel op kennisvermeerdering voor verscheidene fasen van gebruik van het plangebied:

- Romeinse bewoningssporen zijn zeer waardevol gezien de geringe kennis van Romeinse sites in en rond Ieper. Het aantreffen van een gebouwplattegrond en eventueel bijhorende structuren zou een grote meerwaarde betekenen.
- De brede gracht is niet terug te vinden op historische kaarten. Op basis van het vondstmateriaal kan gesteld worden dat de gracht wellicht in gebruik was vanaf de late middeleeuwen en in de 18^e eeuw werd gedempt. Aangezien deze gracht mogelijk aan militaire verdedigingswerken, of de Uterste Vesten, of aan een site met walgracht kan gelinkt worden, is het potentieel op kennisvermeerdering ook hier zeer hoog.
- De vondstconcentraties in de bomkraters daterend uit de Eerste Wereldoorlog zijn mogelijk zeer waardevol voor het reconstrueren van het dagelijks leven van de soldaten die er gelegerd waren tijdens de Derde Slag om Ieper. Mogelijk zijn er ook nog andere sporen relevant, waaronder de aanleg van aarden wallen voor geschutopstellingen.

Hoewel de oppervlakte van het plangebied eerder klein is en er mogelijk versturende factoren zijn, is er een groot potentieel op kenniswinst voor de drie bovenstaande periodes. Bovendien is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen zeer goed. Al deze factoren hebben bijgedragen tot een positieve waardering van de site.

3.4.2 Volledigheid van het vooronderzoek

Volgens de beslissingsboom voor verder archeologisch vooronderzoek³ is er voldoende informatie over de aanwezigheid van een archeologische site. Het kennispotentieel kon voldoende bepaald worden. Verder onderzoek in de vorm van een opgraving is aangewezen.

3.4.3 Bepalingen van maatregelen

Mogelijkheden behoud in situ

De geplande bodemingrepen verstoren zeker archeologisch waardevolle restanten. Deze bodemingrepen zijn echter plaats specifiek en essentieel binnen de uitvoer van de beoogde bouwwerkzaamheden. De bodemingrepen kunnen met andere woorden niet verplaatst of geannuleerd worden. Behoud *in situ* van de vindplaatsen is bijgevolg uitgesloten. Er moet worden overgegaan op een andere wijze van de realisatie van de kenniswinst van de vindplaats.

Realisatie potentieel op kenniswinst vindplaats

De realisatie van het potentieel op kenniswinst bij de vindplaats kan niet bekomen worden door een verdere uitwerking van de reeds aangelegde archeologische ensembles. Enkel een bijkomend archeologisch onderzoek met ingreep in de bodem kan het volledige potentieel van het bodemarchief aan het licht brengen en de kenniswinst die dit potentieel met zich meebrengt realiseren.

³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2020 fig.3

Keuze en motivatie onderzoeksmethode

Aangezien het vooronderzoek op basis van het Verslag van Resultaten volledig kan beschouwd worden, en behoud *in situ* van de waardevolle archeologische vindplaatsen uitgesloten is, dienen de aanwezige archeologische resten aan de hand van een opgraving onderzocht worden. De te volgen bepalingen van maatregelen worden ingegeven door de resultaten van het vooronderzoek en de impact van de geplande bodemingrepen:

Opgraving

De advieszone voor de opgraving omvat het volledige areaal van het onderzoeksterrein waar binnen het kader van de omgevingsvergunning bodemingrepen gepland zijn. Een impactanalyse toonde immers aan dat deze alle tot een diepte van circa 50 tot 80 cm onder het maaiveld in de bodem doordringen. De aangetroffen waardevolle archeologische vindplaatsen situeren zich op een hoogte van ca. + 19,64 m TAW en + 20,93 m TAW of circa 0,5 tot 1,5 m onder het maaiveld.

4 Programma van Maatregelen

4.1 Administratieve gegevens

Naam site	Ieper, Jan Iepermanstraat 26		
Ligging	Jan Ypermanstraat 26, 8900 Ieper, West-Vlaanderen		
Kadaster	Ieper, Afdeling 2, Sectie A, Percelen 230P en 230R		
Coördinaten	Noordwest:	x: 46447.01	y: 172909.65
	Noordoost:	x: 46533.07	y: 172928.53
	Zuidwest:	x: 46458.67	y: 172852.46
	Zuidoost:	x: 46551.39	y: 172875.22
Oppervlakte advieszone	1756 m ²		

4.2 Onderzoeksopdracht

4.2.1 Afbakening opgravingszone

Onderzoekszone

Aangezien de geplande werken het gehele plangebied zullen verstoren, de bewaringstoestand van de sporen goed is en er een hoge waarde aan het verwachte archeologisch erfgoed wordt toegekend, wordt het gehele plangebied afgebakend voor vervolgonderzoek (Plan 1).

Plan 1: Plangebied met afbakening van de zone voor opgraving (digitaal; 1:1; 20.10.2021)

Gegevens vervolgonderzoek

- Oppervlakte advieszone: 1756 m²
- Oppervlakte onderzoeksterrein: 1756 m²

4.2.2 Onderzoeksdoelstellingen

De resultaten van de opgraving kunnen in de eerste plaats meer inzicht opleveren over de aard, de omvang, de inrichting en eventueel de fasering van de aangetroffen archeologische vindplaats minstens bestaande uit inheems-Romeinse nederzettingssporen, een laat middeleeuwse gracht en eventueel bijbehorende grondsporen en het gebruik van het plangebied tijdens de Eerste Wereldoorlog. Hierbij is ook de relatie tot de bodem en het landschap van belang.

4.2.3 Onderzoeksvragen

Bodem, stratigrafie en paleolandschap

- Op welke hoogte bevindt zich de natuurlijke bodem?
- Welke zijn de waargenomen horizonten in de bodem, beschrijving + duiding?
- Wat was de genese van de bodemhorizonten?
- Hoe kaderen de bevindingen omtrent de opbouw en de genese van de bodem binnen de kennis over het ruimere paleolandschap?
- Wat is de relatie tussen de bodem, de landschappelijke context en de archeologisch sites?
- Waardoor kan het ontbreken van een horizont verklaard worden?
- Wat was de opbouw van de antropogene stratigrafie van het onderzoeksterrein? Komen deze bevindingen overeen met de omschrijving van de algemene stratigrafie van het terrein tijdens het proefputtenonderzoek?
- Wat is de relatie tussen de stratigrafie van het terrein en de verschillende sites (per occupatiefase)?

Sporen en structuren algemeen

- Zijn er sporen aanwezig? Zo ja, geef een beknopte omschrijving. Zijn de sporen natuurlijk of antropogeen? Hoe is de bewaringstoestand van de sporen? Wat is de relatie tussen de bodem en de archeologische sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Zijn er indicaties voor de aanwezigheid van funeraire contexten? Zo ja, hoeveel niveaus zijn te onderscheiden? Wat is de omvang? Komen oversnijdingen voor?
- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)?

- Wat is de vastgestelde bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

Sporen en structuren specifiek

- Wat is de opbouw van de brede gracht?
- Kan de functie van de brede gracht achterhaald worden?
- Welke info kan gehaald worden uit de vulling van de afvalcontexten uit de Eerste Wereldoorlog?
- Wat zegt het afval over het dagelijks leven van de soldaten en/of de geschutsofstellingen?
- Kan het afval uit de bomkraters in verband gebracht worden met het nabijgelegen kamp?
- Zijn er andere sporen dan de afvalputten die gerelateerd zijn aan de geschutsofstellingen?

4.3 Onderzoeksstrategie en -, -methode en -technieken

In volgende paragraaf wordt de aangewezen onderzoekstrategie, -methode en -technieken toegelicht. De locatie van het onderzoek werd reeds bepaald in bovenstaande paragraaf.

4.3.1 Algemene onderzoeksmethode

Er wordt aangeraden om zo groot mogelijke oppervlaktes in een enkele beweging bloot te leggen. Op deze manier kunnen de interne relaties tussen afzonderlijke sporen zichtbaar gemaakt worden. Doch moet bij het kiezen van de oppervlakte van de werkputten gekozen worden voor een dergelijke omvang dat ze niet té groot worden en de sporen te lang onderworpen zijn aan degradatie door mogelijke regen, droogte of vorst.

Boven- en ondergrond blijven gescheiden tijdens het afgraven, zodat deze ook in de juiste volgorde kunnen teruggebracht worden na afronding van het onderzoek. Op het grootste deel van de opgraving dient slechts één vlak aangelegd worden.

Het veldwerk wordt dermate georganiseerd dat er efficiënt en wetenschappelijk verantwoord wordt opgegraven. Er wordt gestreefd naar een maximale afstemming van kranen en grondverzet enerzijds en opgravingsploegen anderzijds. Opongelegde opgravingsvlakken mogen niet betreden worden met kraan of ander zwaar materiaal. Er wordt dagelijks voorzien in een volledige opmeting van werkputten en sporen. Dit betekent dat een recent en aangevuld grondplan beschikbaar is.

Gezien reeds voldoende referentieprofielen zijn gedocumenteerd tijdens het proefsleuvenonderzoek is de aanleg van bijkomende profielen volledig te bepalen door de veldwerkleider. Indien het noodzakelijk wordt geacht voor de juiste interpretatie van sporen of structuren, kunnen deze alsnog aangelegd en gedocumenteerd worden. Bij erfgreppels en andere lineaire structuren die de opgravingszone uitlopen, wordt een profiel aangeraden om de relatie met de bodem te kunnen bepalen.

Voor de algemene vereisten waaraan de opgraving dient te voldoen, wordt verwezen naar het hoofdstuk 15 in de Code van Goede Praktijk. Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk hoofdstukken 14 en 15.

4.3.2 Specifieke methodologie

Opgraven van sporen

Zie bepalingen CGP 15.5.

Technische beperkingen en werkveiligheid

Aangezien de aangetroffen gracht zeer breed is en vermoedelijk nog diep bewaard is, is het omwille van de stabiliteit van de bodem niet aangewezen deze geheel af te werken. De gracht dient gecoupeerd te worden teneinde de opbouw en eventuele functie te kunnen achterhalen. Het verder verloop van de gracht en de diepte kan door middel van een rij boringen geregistreerd worden.

Er mag slechts gegraven worden tot de verstoringsdiepte van de toekomstige ingreep, rekening houdend met een buffer van ca 30 cm die mogelijk nog kan vernietigd worden door het verkeer van zware machines over het terrein.

Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek meerdere items actieve munitie aangetroffen. De opgraving dient begeleid te worden door een OCE-deskundige.

Registratie bodem en stratigrafie

Over de aanleg van profielen, teneinde een juiste interpretatie van sporen of structuren te bekomen, beslist de veldwerkleider. Bij erfgreppels en andere lineaire structuren die de opgravingszone uitlopen, wordt een profiel aangeraden om de relatie met de bodem te kunnen bepalen. Hierbij gaat ook aandacht naar de bodemkundige en Quartairgeologische opbouw van het plangebied. De profielen worden per laag of horizont lithologisch en bodemkundig beschreven. Belangrijke bodemeigenschappen, zoals textuur, bodemstructuur, oxidoreductie, kalkgehalte, biologische processen, chemische processen, mineralogische processen en bodemhorizonten worden gedetermineerd en beschreven. De beschrijving gebeurt conform de *FAO guidelines for soil description* en de Code van Goede Praktijk.

Archeologische niveaus

De sporen uit de Eerste Wereldoorlog kunnen al vrij hoog onder het maaiveld waargenomen worden. Waar nodig dient eventueel eerst een eerste vlak aangelegd te worden om deze te registreren, waarna nadien verder kan verdiept worden naar een tweede of derde vlak om de oudere sporen te registreren.

Vondsten

Alle vondsten die tijdens de aanleg van het vlak en het opschaven, couperen en afwerken van de sporen worden aangetroffen, worden verzameld en geregistreerd. Bij relevante archeologische sporen of bodemeenheden wordt daarenboven actief op zoek gegaan naar vondsten. Enkel in sporen met een duidelijk recente ouderdom worden niet alle vondsten systematisch ingezameld.

Staalname

De onderzoeksstrategie omvat tevens een voorstel voor staalname. Een inschatting wordt gemaakt van het soort natuurwetenschappelijke onderzoeken die noodzakelijk zijn voor het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

Metaaldetectie

Elk aangelegd vlak wordt met een metaaldetector geprospecteerd, zodat vondsten gelokaliseerd worden voordat zij tevoorschijn komen. De storten van de lagen die het bovenste niveau afdekken waarop sporen of vondstenconcentraties aanwezig kunnen zijn, worden met de metaaldetector doorzocht indien deze lagen vondstenconcentraties bevatten of resten van archeologische sites, of belangrijke informatie bevatten over de prehistorische en historische ontwikkeling van het terrein.

De storten uit de sporen worden steeds gecontroleerd met de metaaldetector. Het gebruikte apparaat beschikt steeds over een functie voor metaaldiscriminatie en een functie om storende achtergrondsignalen te onderdrukken of filteren.

Metaalvondsten gelokaliseerd d.m.v. een metaaldetector worden enkel ingezameld als zij zich aan het vlak bevinden, als ze zich in een spoor bevinden dat opgegraven wordt, of als ze afkomstig zijn uit de storten. Vondsten die ingezameld worden bij het aanleggen van het vlak en die niet aan een spoor toegeschreven kunnen worden, worden op het vlakplan aangeduid met hun vondstnummer.

4.3.3 Natuurwetenschappelijk onderzoek

Algemeen

De veldwerkleider beslist op welke manier de staalname wordt aangepakt en of het nodig is een natuurwetenschapper te betrekken, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen. Hoofdstuk 20 in de Code van de Goede Praktijk bespreekt uitvoerig het natuurwetenschappelijke onderzoek bij opgravingen. Voor bemonsteringsstrategie wordt verwezen naar hoofdstuk 20.3 van de Code van Goede Praktijk.

Ook het assessment van de staalnames gebeurt volgens de Code van Goede Praktijk. De relevante stalen worden bepaald na advies van de gespecialiseerde laboratoria, rekening houdend met het beantwoorden van de onderzoeksvragen.

Staalname en conservatie

De toegepaste staalname-strategie en noodzaak tot conservatie wordt bepaald door de archeoloog-veldwerkleider, indien nodig in samenspraak met specialisten.

4.3.4 Voorziene afwijkingen van de CGP en de algemene bepalingen onderzoekstechnieken en specifieke methode

Indien bij het veldwerk van de voorgestelde methode wordt afgeweken, op basis van de bekomen inzichten tijdens de uitvoering van het onderzoek, wordt dit beschreven en verantwoord in de rapportering. indien de aanpak dient te worden aangepast tijdens het veldwerk, dienen alle betrokken partijen hiervan op de hoogte te worden gebracht.

4.4 Technisch kader

4.4.1 Termijn

De veldwerkfase wordt geraamd op 7 werkdagen. Hierbij wordt het aanleggen, documenteren en afwerken van de opgravingszones gerekend. Bij het veldwerk wordt uitgegaan van een personeelsbezetting bestaande uit minstens één veldwerkleider en twee assistent archeologen.

Na afronding van het veldwerk wordt in het Archeologierapport een inschatting van de benodigde tijd voor de verder rapportage en de benodigde natuurwetenschappelijk onderzoeken opgegeven. Voor de verwerking, assessment van de resultaten en rapportage wordt minimaal de veldwerkleider ingezet.

4.4.2 Begroting (raming)

In combinatie met de technische uitwerking en het schrijven van de rapportage worden de kosten hiervoor geraamd op ca. € 25.000 ex. BTW. De prijs omvat voorbereiding (melding start onderzoek, startoverleg), administratie, landmeting, archeologische registratie, rapportage. Expliciet niet inbegrepen zijn de werfvoorzieningen (keet, toilet, container, afsluiting, ...), eventuele bemaling, OCE begeleiding en het graafwerk.

De geraamde kostprijs van het natuurwetenschappelijk onderzoek en conservatie op basis van de hierboven genoemde strategie voor staalname bedraagt € 5000 ex. BTW. Het bepalen van de noodzaak van het aanwenden van dit budget gebeurt na uitvoering van het veldwerk en in functie van de onderzoeksvragen.

4.4.3 Personeelseisen

Het team dat verantwoordelijk is voor de uitvoering van het archeologisch onderzoek dient te bestaan uit een erkend archeoloog die als veldwerkleider optreedt. Deze persoon beschikt over minstens 240 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 120 werkdagen op landelijke sites met zandleembodem en ervaring met minstens 3 projecten op Romeinse sites en middeleeuwse sites. Indien de erkend archeoloog niet aanwezig is in het veld, dient een veldwerkleider met dezelfde competenties continu aanwezig te zijn en diens taken over te nemen.

De erkende archeoloog en/of veldwerkleider heeft de autoriteit over de uitvoering van het gehele project en staat in voor onder meer de melding van de aanvang van opgraving, het indienen van het archeologierapport en het eindverslag, het beheren van archeologische ensembles tijdens het onderzoek en het overdragen van archeologische ensembles aan het einde van het onderzoek. Indien de erkende archeoloog zelf of binnen zijn organisatie niet beschikt over bepaalde specialistische expertise en dit onderzoek uitbesteedt, maakt hij de opdrachtomschrijving hiervoor dusdanig op dat de uitvoering verloopt conform de bepalingen uit de Code van Goede Praktijk. De veldwerkleider draagt de dagelijkse leiding van het archeologisch onderzoek, brengt de voorziene onderzoeksstrategie ten uitvoer en behoudt de controle over de werkzaamheden.

De veldwerkleider wordt bijgestaan door 1 assistent archeoloog die beschikt over het diploma zoals omschreven in het archeologiebesluit en minstens over 120 werkdagen opgravingservaring, waarvan minstens 60 werkdagen op landelijke sites op zand- of zandleembodem. De assistent archeoloog vervult uitvoerende taken, op aansturen van de veldwerkleider, en staat de veldwerkleider bij in zijn taken. Naast de assistent-archeoloog dienen nog 1 of meerdere veldmedewerkers zonder specifieke vereisten het team bij te staan.

Naast de archeologen kan het team worden bijgestaan door een aardkundige. Hoofdstuk 21 uit de Code Goede Praktijk bespreekt de inzet van een aardkundige bij opgravingen.

Natuurwetenschappers, geofysici en materiaaldeskundigen worden alleen aangewend op vraag van de erkend archeoloog die het nodig acht op basis van de gegevens die vergaard worden tijdens de archeologische opgraving.

4.5 Deponering en conservatie archeologisch ensemble

Vergaarde data en vondsten, het archeologisch ensemble, blijven te allen tijde eigendom van de opdrachtgever. Na onderzoek kan dit ensemble opgenomen worden door een erkend erfgoeddepot, indien dit voor de regio aanwezig is. Dit in overeenkomst met de opdrachtgever. Indien dit depot niet voorhanden is, dient een ander depot te worden gezocht of kan een afspraak gemaakt worden met het uitvoerend bedrijf voor opslag.

4.6 Veiligheidsmaatregelen

Op basis van bestudeerde historische gegevens lijkt er op het terrein een verhoogde kans op het aantreffen van munitie/springstoffen. Het is aangeraden om maatregelen te nemen die het verhoogde risico verlagen tot een standaardrisico.

5 Lijsten

5.1 Plannenlijst

Plan 1: Plangebied met afbakening van de zone voor opgraving (digitaal; 1:1; 20.10.2021)	5
--	---

6 Bibliografie

VAN LAERE, E. & DE WITTE, A.-S., 2020. *Archeologienota leper, Jan Ypermanstraat 26, BAAC Vlaanderen Rapport Nr. 1550*, Gent. Available at:
<https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/15996>.